

מסורת הש"ס

- ↑ [נִלְמָנוּ קוּ. ע"ש סוטה יא. ע"ש] 3. [גירסת ערוך בערך אבל אובלג וכתיב על דג שני פירושים ע"ש].
- ↑ [ע"י מוספות סוטה י]: ד"ה דלח"י. ד' לעיל פב. ע"ש, 8. ז"ל אח"כ דביניהו חומתא נפקא אמרה להו לשיבנתה אמרי לה הויתא כו', 11. [במלכים א'חא] וישמע ויבשעיה לטו כתיב וישמח, 11. [ז"ל דכה].
- ↑ [תענית כ.].
- ↑ [נפחלות'ן י כט].
- ↑ [שם], 3. [ספרי האזינו לב לט], 6. צע"י במקום סה"ד: זקינו דר' פרידא הוא ר' חייה בר אביה, 11. [בית נכמה מ"ב כ], 11. [נפיל לו].

גליון הש"ס

גמ' אין אברהם מציל. ע"י יומא לח ע"ב בתוס' יטנים ד"ה מעשה:

מוסף רש"י

יושבי יעבץ. תלמידי יעבץ, יעבץ אלס גדול בתורה היה, דכתיב (דה"א ד' 7) וקרא יעבץ לאלהי ישראל לאמר אל כרך תכרכי בתורה והרבים את גבולי בתלמידים וגו' ויבא אלהים את אשר שלל (סוטה יא. ע"פ תורה סו.). תרחמים. מפרש בספרי ששמעו תרועה בהר סיני, ל"א תרעמים על שם שהיו יושבים בשערי ירושלים (סוטה 88). שמעתיכם. ששמעו מצות אלהים, דבני יונדנ בן רכב משפעי קרא, והם היו מבני בניו של יתרו כדמפרש ואולי המה הקינט (שם). סוכתיכם. על שם שהיו יושבים סוכות, כדכתיב (ירמיה לה) ונשכ בזהלים, וקרי להו משפחת סופרים, דהיינו סנהדרין, וכן תרעמים זקני שער (שם). אוכלא דקצרי. נכנע אחז לפני ישעיה ושם על ראשו אוכלא דקצרי, כפה עליו כל, פי' כל מנוקב על סוכים שמולפין זו מיט על הנגדים (ישעיה 1 ז). זקנו דרבי פרידא. הוא ר' חייה בר אביה (לעיל 8ב). קבורת חמור. מושלך ברחובות (שם). ולא אלמנה ממש. דהא לא כתיב אלמנה אלא היתה כאלמנה, כאשה העומדת כאלמנות חיות על בעלה שהלך ועמד לחזור (תענית ב.).

עמון ומואב. קרוצין לישראל שצאו מלוט בן אחי אברהם ורחקן המנוקס שלא יבאו בקהל. ל"א קרוצין ממש ליכא למימר דהא מדין מבני קטורה היו בני אברהם וקרוצים היו בני מדין לישראל יומר מעמון ומואב שהם בני אברהם אלא עמון ומואב שכנים וקרוצים היו לארץ ישראל ומדין רחוקים להם **היו: וישבו בלשכם הגוים ממשפחות סופרים**. והאי קרא מפרש ליה כולי כסיפריט) כפרשת ויאמר משה לחוצב: **המה הקינים הבאים מחמת אבי בים רכב**. וקינים אלו בניו של יתרו דכתיב ובני קיני חותן משה ובניו של יתרו הן הן בניו של רכב דכתיב הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב וכתיב (ירמיה לה) ולבית הכרבים אמר ירמיהו כי כה אמר ה' [וגו'] יען אשר שמעתם [על] מלות [יהונדב] אביכם [וגו'] לא יכרת איש ליונדב בן רכב [ועומד] לפני כל הימים ואמרינן כסיפרי') אפשר נכרים הם ונכנסין להיכל והרי כל ישראל לא נכנסו להיכל אלא שהיו יושבין בסנהדרין ומורין בדברי תורה. מ"ר: **ממיכה**. דלמרינן לעיל 11א: הניחו לו שפתו מצויה לעוברי דרכים: **ומשרה שכניה על נביאי העצל מחצרו של עדו הנביא**. דעדו הנביא נמצא על מזבח בית אל שיחרב מפני שהעמיד זו ירבעם ללמים דכתיב (במ"א יג) והנה איש האלהים בא מיהודה וגו' ויאמר מוצח מוצח ומפרש כסדר עולם דהיינו עדו הנביא ובא נביא השקר והטעמו לעדו והסיצו לבית אל והעבירו על מלות הקב"ה שאמר לו לא תשוב לבית אל והאכילו וזכות שהאכילו שרתה עליו שכניה שנאמר [שם] ויהי דבר ה' אל האיש הנביא אשר השיצו להאכילו אכלו: **ושגגסה עולה ודון**. שהרי מצינו ציהונתן שגג ולא הלוחו לדוד שמי ככרות ונענש דלמר רב יהודה וכו': **לוורו**. לשון לוויה: **לא נהרגה נוב**. שלא תלך לרץ דוד לשאול להם מכהני נוב ולא היה דואג מלשין עליהם: **ולא היה שאול נהרג**. על אותו עון: **שמוטל**. דלכזי יומם ובנו חזקיה: **ושאר**. מישראל ששצו להיות בנין ותלמידין וכל מי שישוב לביתך דהיינו תלמידיו כדמתרגמינן ושאר' דלא טעאו ודמכו טעאי' תלמידיו: **מאי כוצם דכנשיהו לאפיה**. שכנש את פניו והיה מתבייש מפני ישעיה: **כוצם**. כמו כוצש: **אולכלא דקצרי סחף ארישיה**. כלי מנוקב של כוצסין שמולפין זו מים על הכגדים

וזאת ועוד אחרת תניא אמר רבי בעיניך עשיתי מה אות בשביל ימה שולחנו על שולחנו בשביל שנכרים אכלו על גלות לבניו מסיע ליה לחזקיה דאמר חזקיה כל המזמן עובד כוכבים לתוך ביתו ומשמש עליו גורם גלות לבניו שנאמר וּבְנִיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמֶּךָּ [אשר תוליד] יקחו והיו סריסים בהיכל מלך בבל וַיִּשְׁמַח עֲלֵיהֶם חֻזַּקְיָהוּ את הכסף ואת הזהב ואת הבשמים ואת השמן הטוב וגו' אמר רב מאי בית נכתה אשתו השקתה עליהם ושמואל אמר בית גנזיו הראה להם ור' יוחנן אמר זין אוכל זין הראה להן אֵיכָה יֵשְׁבָה בְּדָד אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן מפני מה לקו ישראל באיכה מפני שעברו על שלשים ושש כריתות שבתורה אמר רבי יוחנן מפני מה לקו באל"ף ביי"ת מפני שעברו על התורה שניתנה באל"ף ביי"ת ישבה בדד אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן אמר הקב"ה אני אמרתי וַיִּשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בדד עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו טל עכשיו יהיה בדד מושבם העיר רבתי עם אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן שהיו משיאין קטנה לגדול וגדולה לקטן כדי שיהיו להם בנים הרבה היתה כאלמנה וְאִמֶּר רַב יְהוּדָה אמר רב כאלמנה ולא אלמנה ממש אלא כאשה שהלך בעלה למדינת הים ודעתו לחזור אליה רבתי בגוים שרתי במדינות אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן כל מקום שהן הולכין נעשין שרים לאדוניהן ת"ר מעשה בשני בני אדם שנשבו בהר הכרמל והיה שבאי מוהלך אחריהם

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

ואתו כלי הפך אחז על ראשו כדי שלא יכירו ישעיה שהיה מתבייש [ממנו]: **יאשיהו**. בן אלמון: **חזקיהו**. אבי מנשה: **[נברא מוכה אצא וכו']**. יאשיה מוכה אלמון אציו ולא חזקיה מנשה בנו דכתיב אין מידי מנזיל ודרשין ליה בהגדה‏סי אין אברהם מנזיל וכו': **השפא דאפיס להני**. דכרא מוכה לאכא:

אחז נמי. לא תימא דכנשיהו [לאפיה] אלא מפני כבודו של חזקיה לא מנארו: **מפני מה לא מנו אס יהויקים**. בזותן שאין להם חלק [לעוה"צ]: **משום דר' חייה בר אבוי**. שנמכר על שלא ניתן לקצורה. וכל הני מפני מה לא מנו לא צעי אלא מהנך דהוו רשעים גמורים כדשבינא להו לעיל 11א: אחז חתם את התורה וכו': **זנאס ועוד כו'**. נקמה נעשית בה כזר ועוד אחרת מעשה זה: **פרידא**. כן שמו‏ 6: **סיפא**. ארנו: **בשציל הטוב מה אות**. בשציל חזקיה [ששיבא את] עזמנו דלמר הטוב צעינך עשיתי גרם לו שאמר מה אות כי אלעל בית ה' ששלל אות מהקב"ה שעבירה גוררת עבירה: **אכלו נכרים על שולחנו**. אותם ששלח על מרוך בלאדן ספרים ומנחה על ידם: **ומשמש עליו**. כגון חזקיה דלמרינן לקמן אשמו השקפה עליהם: **גורם גלום**. דכתיב וישמח עליהם חזקיה ויראם את (כל) בית נכמה וכתיב צמיה ומצניך אשר ילאו ממך יקחו והיו סריסים צהיכל מלך בצל: **אשמו השקפה עליהם**. היא עצמה מוחגת להם. והיינו בית נכמה לשון מנכה על שם ללע שנפחתה מן האדם וממנה נברא אשה: **ביום גניו**. והכי מתרגמינן‏ 11 בית גניוהי. ומנחם פתר במחצרתו לשון סממנים כמו (בראשית לה) נכאת זכרי ולוט: **זין אוכל זין**. כגון פרזלא דשליט כפרזלא‏ 11: **איכה**. ל"ו בגימטריא: **ל"ו כריסות**. ככריתות (דף 3). חשיב להו: **לקו באל"ב**. שכל מגילת איכה סדורא בצלפא צימא: **בטח בדר**. שיושבין יחידים ואין מתיראין לא מן הנכרים ולא מן חיות רעות: **משאר עס: קטנה לגדול**. ש"ז של קטן אינו מבזל ואינו מזרע מהר כשל גדול וכן רחם של קטנה אינה קולעת מהר כשל גדולה לפיכך משיאין גדולה לקטן כדי לכשמהא זרעו [מבזל]ן קולט מהר וקטנה לגדול כדי שיהא שכנת זרעו קולט מהר ולא קטנה לקטן שסוהין להוליד. ולא קטן וקטנה ממש אלא שעומדין על פרקן וראויין הס להוליד ומיהו אין זרע שלהם מבזל כל כך:

אחד

חזקיה כל המזמן עובד כוכבים לתוך ביתו ומשמש עליו גורם גלות לבניו שנאמר וּבְנִיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמֶּךָּ [אשר תוליד] יקחו והיו סריסים בהיכל מלך בבל וַיִּשְׁמַח עֲלֵיהֶם חֻזַּקְיָהוּ את הכסף ואת הזהב ואת הבשמים ואת השמן הטוב וגו' אמר רב מאי בית נכתה אשתו השקתה עליהם ושמואל אמר בית גנזיו הראה להם ור' יוחנן אמר זין אוכל זין הראה להן אֵיכָה יֵשְׁבָה בְּדָד אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן מפני מה לקו ישראל באיכה מפני שעברו על שלשים ושש כריתות שבתורה אמר רבי יוחנן מפני מה לקו באל"ף ביי"ת מפני שעברו על התורה שניתנה באל"ף ביי"ת ישבה בדד אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן אמר הקב"ה אני אמרתי וַיִּשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בדד עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו טל עכשיו יהיה בדד מושבם העיר רבתי עם אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן שהיו משיאין קטנה לגדול וגדולה לקטן כדי שיהיו להם בנים הרבה היתה כאלמנה וְאִמֶּר רַב יְהוּדָה אמר רב כאלמנה ולא אלמנה ממש אלא כאשה שהלך בעלה למדינת הים ודעתו לחזור אליה רבתי בגוים שרתי במדינות אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן כל מקום שהן הולכין נעשין שרים לאדוניהן ת"ר מעשה בשני בני אדם שנשבו בהר הכרמל והיה שבאי מוהלך אחריהם

א"ל

קד.

תורה אור

- ↑ ויאמר אל בנתי ואני לקחָ זֶה עֹבְדֹתָ אֶת הָאֵשׁ קִרְאָן לוֹ וְאֵבֵל לָהֶם: שמות ב כ
- ↑ ומשפחות ספרים ישיבי יעבץ תרעמים שמעתיכם שוכתיים הקמה הקינים הבאים מחמת אבי בית רבב:
- ↑ דברי הימים א ב נה. ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים את בני ידודיה מדבר ידודיה אשר בגבג ערד וילך וישב את העם:
- ↑ דברי חם ישיבים אל השלחן ויהי דבר יי אל הקביא אשר השיבו:
- ↑ מלכים א יג ב. ויאמר יי אל ישעיהו צא נא לקראת אחוז אתה ושאר ישוב בנך אל קצה תעלת הברכה העליונה אל מסלת שדה כובס:
- ↑ ישעיהו ג דברי יחזקיהו א ב נה. ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי אני אמת ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מרקי מציל: דברים לב לט
- ↑ קבורת חמור יקבר סחוב והשלך מה'איה לשערי ירושלם:
- ↑ ירמיהו כב יט מלכים ב כ ג
- ↑ ויאמר חזקיהו אל ישעיהו מה אות כי ירפא יי לי ועליתי ביום השלישי בית יי:
- ↑ מלכים ב כ ח. ומבניך אשר יצאו ממך אשר תוליד יקחו ויהיו סריסים בהיכל מלך בבל: מלכים ב כ יח
- ↑ וישמע עליהם חזקיהו ויראם את כל בית פלזי באוצרתיו לא היה דבר אשר לא תראם חזקיהו בביתו ובכל ממשלתו:
- ↑ ישעיהו א א איכה ושבך בך העיר רבתי עם יהיתה כאלמנה רבתי בגוים שרתי במדינות יהיתה אלמ: איכה א א
- ↑ וישכן ישראל בטח בך עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמיו יערפו טל:

דברים לג כח